30 Οκτωβρίου 2017

Η αρχαιότερη καταγεγραμμένη ηλιακή έκλειψη έγινε σαν σήμερα το 1207 π.Χ. [εικόνες]

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

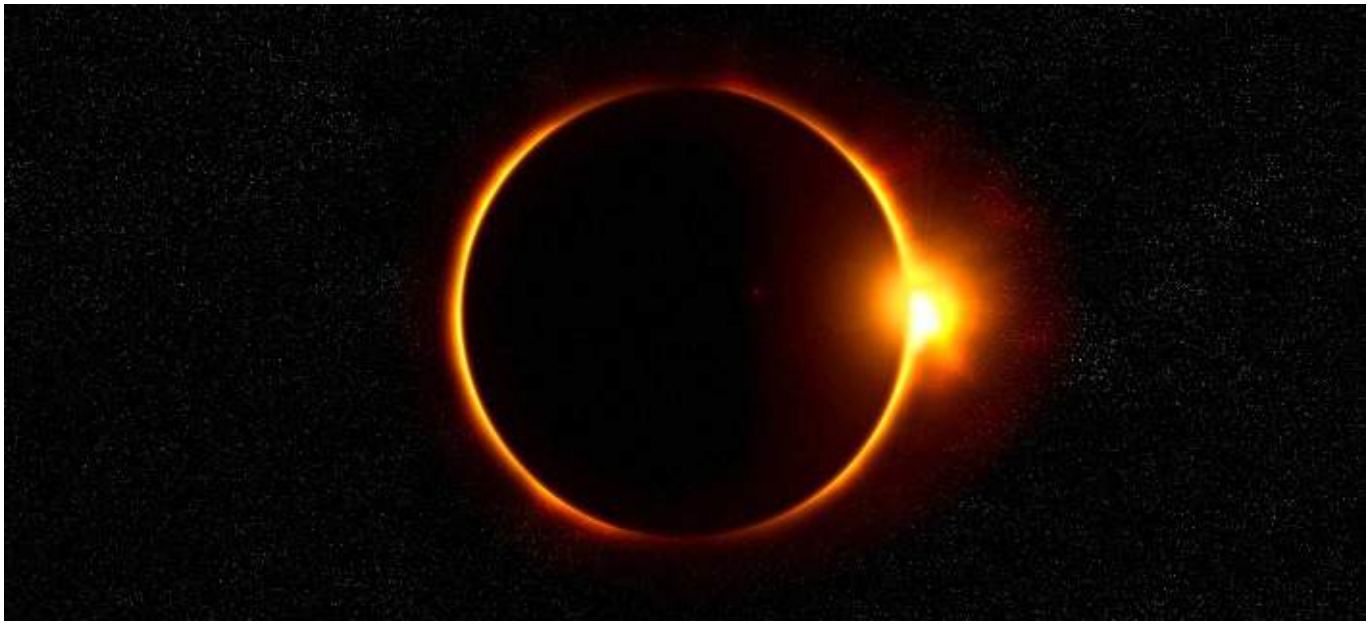

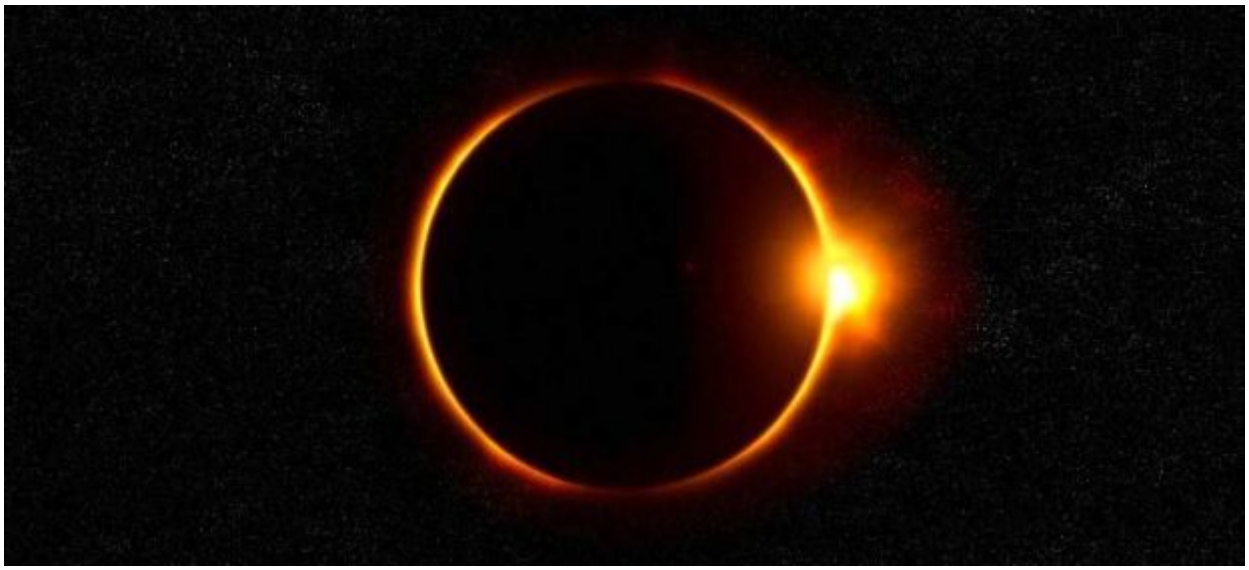

Βρετανοί επιστήμονες πιστεύουν ότι εντόπισαν την ημερομηνία της αρχαιότερης καταγεγραμμένης ηλιακής έκλειψης, την οποία προσδιόρισαν στις 30 Οκτωβρίου 1207 π.Χ.

Μάλιστα, υποστηρίζουν ότι αυτή η ανακάλυψη θα βοηθήσει στην ακριβέστερη χρονολόγηση των Αιγύπτιων Φαραώ και μπορεί να έχει γενικότερες επιπτώσεις για τη χρονολόγηση άλλων γεγονότων στην αρχαιότητα.

Οι ερευνητές του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ, με επικεφαλής τον καθηγητή Κόλιν Χάμφρεϊς, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό αστρονομίας και γεωφυσικής Astronomy & Geophysics της Βασιλικής Αστρονομικής Εταιρείας της Βρετανίας, πήραν ως αφετηρία τους ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Ιησού του Ναυή της Παλαιάς Διαθήκης, όπου αναφέρεται ότι, καθώς οι Ισραηλίτες εισέβαλαν στη γη Χαναάν, ο Ήλιος και η Σελήνη ακινητοποιήθηκαν, ώσπου οι επιτιθέμενοι εξόντωσαν τους εχθρούς τους.

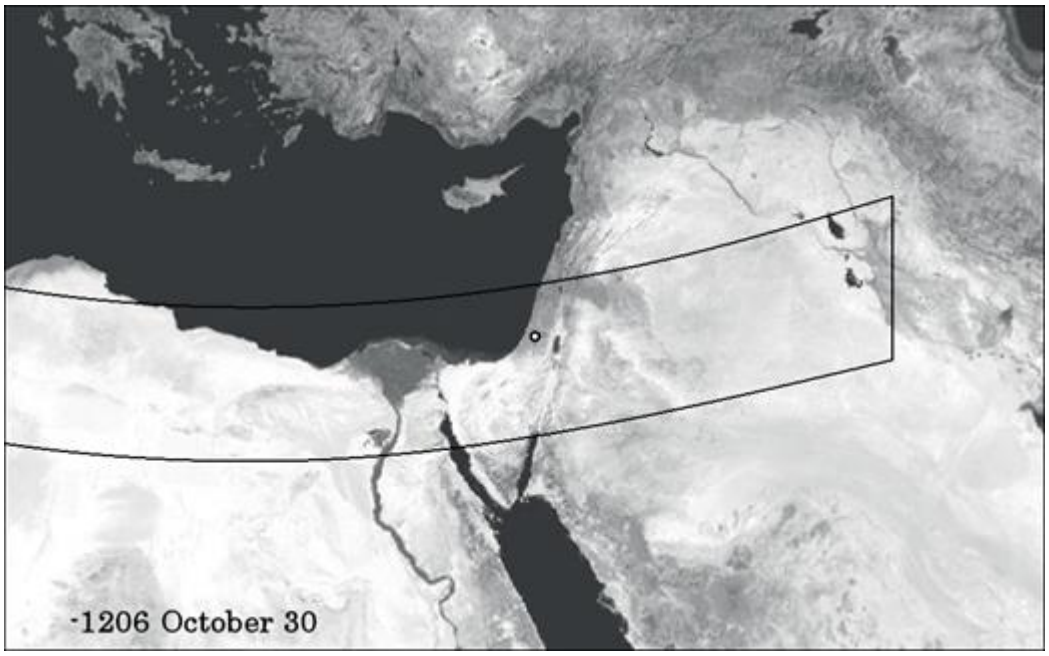

Σύμφωνα με τη Βίβλο, «καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἠμύνατο ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς».
Σε μετάφραση: «Είπε τότε ο Ιησούς προς τον Κυριον· “ας σταθή ο ήλιος επάνω από την Γαβαών και η σελήνη επάνω από την κοιλάδα Αιλών”. Και πράγματι εστάθη ο ήλιος και έμεινεν εις την θέσιν της η σελήνη, μέχρις ότου ο Θεός απέκρουσε τελείως τους εχθρούς των Ισραηλιτών. Ο ήλιος εσταμάτησεν ακίνητος στο μέσον του ουρανού. Δεν επροχώρει προς δυσμάς επί μίαν ολόκληρον ημέραν».

Ανατρέχοντας στο πρωτότυπο εβραϊκό κείμενο, οι ερευνητές πρότειναν ως πιο σωστή την εναλλακτική ερμηνεία ότι τα δύο ουράνια σώματα απλώς έπαψαν να λάμπουν με τον συνηθισμένο τρόπο. Με αυτό το σκεπτικό, υποστήριξαν ότι επρόκειτο για ένα πραγματικό αστρονομικό φαινόμενο, μια ηλιακή έκλειψη, κατά την οποία το φεγγάρι παρενεβλήθη ανάμεσα στη Γη και στον Ήλιο, σκιάζοντας τον τελευταίο.

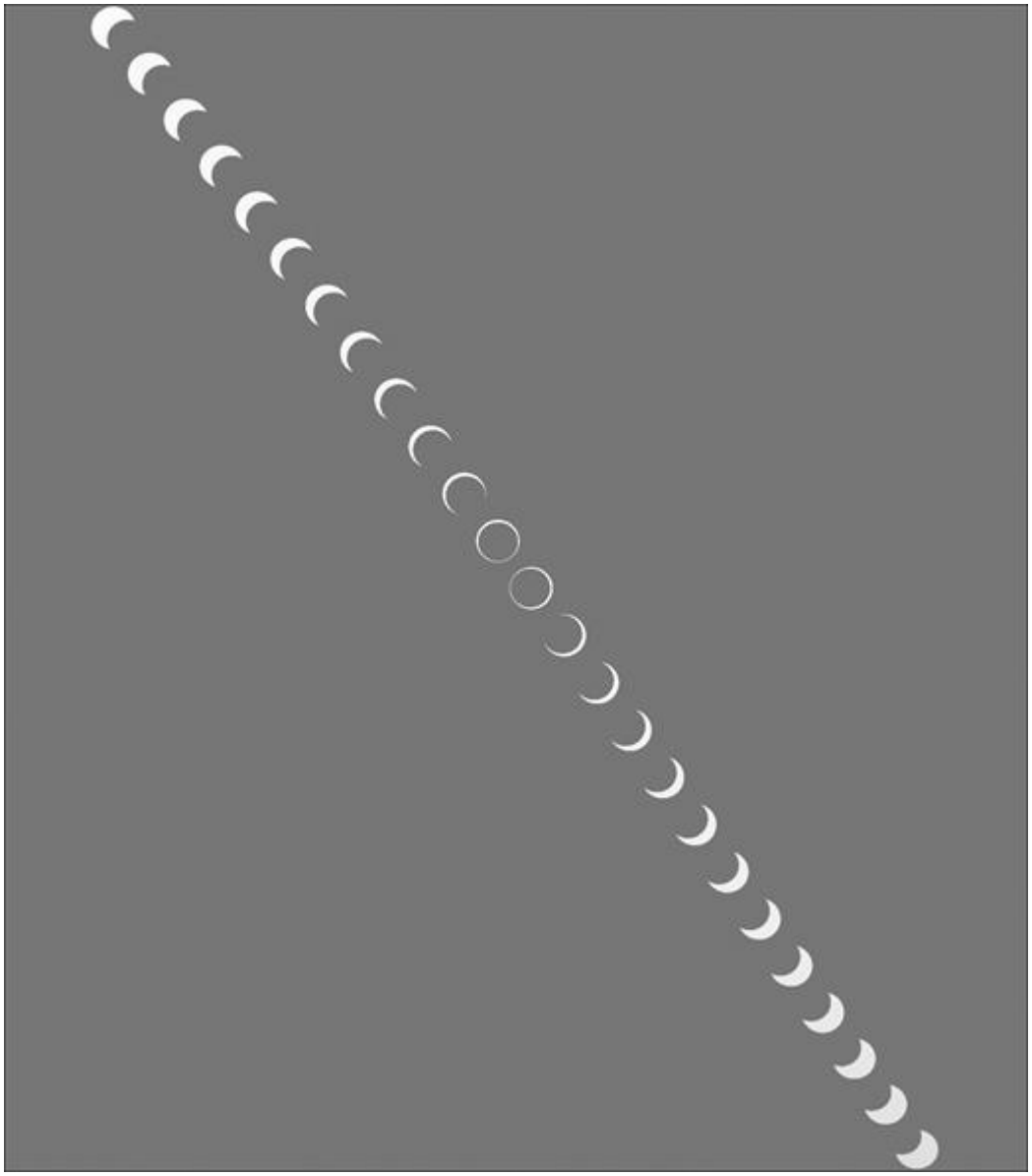

Η ερμηνεία τους αυτή, όπως υποστηρίζουν, ενισχύεται από το ότι η εβραϊκή λέξη που μεταφράσθηκε «έμειναν ακίνητα», έχει την ίδια ρίζα με τη βαβυλωνιακή λέξη που χρησιμοποιείται στα αρχαία αστρονομικά κείμενα για να περιγράψει τις εκλείψεις.

Αν και δεν είναι η πρώτη φορά που κάποιος επιστήμονας υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο βιβλικό απόσπασμα παραπέμπει σε έκλειψη, είναι η πρώτη φορά που, μετά από υπολογισμούς, κάποιος εκτίμησε ότι η εν λόγω έκλειψη δεν ήταν μια ολική ή μερική έκλειψη, αλλά σχετικά ασυνήθιστη δακτυλιοειδής έκλειψη, δηλαδή σχηματίσθηκε ένα ηλιακό «δαχτυλίδι φωτιάς» γύρω από το σκοτεινό σώμα της Σελήνης.

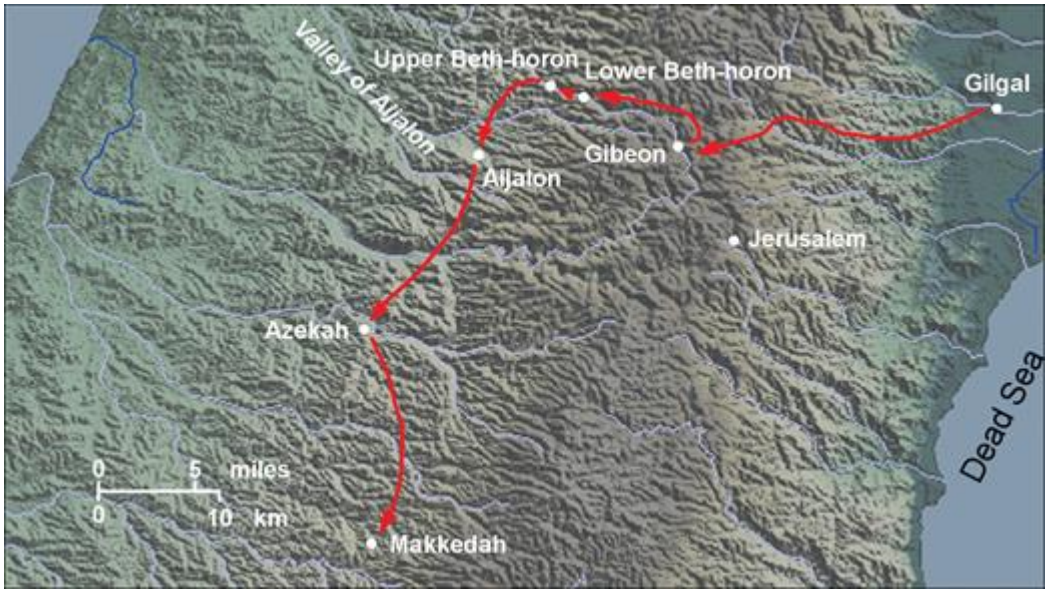

Τέτοιου είδους έκλειψη ορατή από την αρχαία Χαναάν (σημερινή περιοχή Ισραήλ και Παλαιστίνης), σύμφωνα με τους ερευνητές, μπορούσε να έχει συμβεί μόνο το απόγευμα της 30ής Οκτωβρίου 1207 π.Χ.

Με δεδομένο ότι οι ηλιακές εκλείψεις χρησιμοποιούνται ως σταθερά σημεία στο χρόνο για τη χρονολόγηση διαφόρων συμβάντων, οι ερευνητές εκτιμούν ότι η έκλειψη του 1207 π.Χ. βοηθά να χρονολογηθεί καλύτερα η βασιλεία του φαραώ Ραμσή του Μέγα και των διαδόχων του.
Με βάση τις εκτιμήσεις τους, ο Ραμσής βασίλεψε από το 1276 έως το 1210 π.Χ (συν/πλην ένα έτος).

Φωτογραφίες:academic.oup.com

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ